

Ommundsteigen Hylsliane

Referanse:

Appelgren L., Høitomt T. 2017. Naturverdier for lokalitet Ommundsteigen Hylsliane, registrert i forbindelse med prosjekt Kystfuruskog 2016. NaRIN faktaark. BioFokus.

(Weblink: <http://borchbio.no/narin/?nid=6024>)

Referansedata

Fylke: Rogaland
Kommune: Suldal
H.o.h.: 0-620moh
Areal: 1213 daa

Prosjektilhørighet: Kystfuruskog 2016
Inventør: LAP, THØ
Vegetasjonsone: boreonemoral 70% sørboreal 30%
Vegetasjonseksjon: O3-Sterkt oseanisk

Sammendrag

Området ligger i lia på sørsida av Hylsfjorden i Suldal kommune og omfatter en tre kilometer langs strekning som starter tre kilometer vest for Hylene. Hele området ligger i ei bratt, nordvendt lise med stort innslag av bergvegger. Noen mindre kløfter kommer ned lia, men bare én av disse er en markert bekkekløft. På det høyeste strekker området seg opp til 500 meter over havet. Berggrunnen i området består av granitt. Det bratte terrenget, kombinert med mye vannsig, gjør at deler av området oppfattes som baserikt. Avgrensningen følger grensene for undersøkelsesområdet. Selv om naturverdiene i området er noe varierende finnes det ikke grunnlag for å skjære bort deler av de undersøkte arealet.

Vestlige og østlige deler av avgrensningen er dominert av furu og borealt løv. Det er stedvis rikt på bergene, men vegetasjonen er for det meste lyngdominert med et tykt mosedekke. I midtre deler av området (kjerneområde 1) er det mye mindre furu og tilnærmet helt løvdominert. Ask, alm, lind og hassel forekommer vanlig her. Det samme gjør gråor, selje, rogn og hegg. I tillegg inngår furu spredt i øvre deler av lia i øst. I de rikeste løvskogspartiene domineres feltsjiktet av edelløvskogarter. Skogen i området er ikke særlig gammel, og det finnes ikke noe særlig mye dødved. Noen gamle edelløvtrær av alm og lind står spredt, de største opp mot 150 cm i brysthøydediameter, men det dreier seg kun om knapt ti trær. Det er påvist 5 rødlistearter og kartlagt 2 kjerneområdet innenfor avgrensningen. Det er ikke påvist noen rødlistede naturtyper.

Totalt havner Ommundsteigen-Hylsliane midt på treet verdimessig. Hovedårsaken til dette er at verdier knyttet til de mest sannsynlige naturtypene som regnskog, nordvendte kystberg og edelløvskog ikke slår til i særlig stor grad. Forvaltningsområdet vurderes derfor til 3 poeng.

Feltarbeid

Lokaliteten er kartlagt fra sjøsiden. Lia er for det meste så bratt at det ikke er forsvarlig å ta seg fram. Vi gikk i land på fire steder der det var mulig å ta seg litt oppover lia. Det var god oversikt fra sjøen og deler av området er vurdert med kikkert. Området ble kartlagt av to personer i løpet av 10 timer. Området vurderes som godt kartlagt omstendighetene tatt i betraktning.

Tidspunkt og værrets betydning

Været var tørt og fint og sikten var god. Tiden på året var gunstig for å fange opp relevante artsgrupper i området.

Utvelgelse og undersøkelsesområde

Området er valgt ut for naturfaglige undersøkelser av Miljødirektoratet i forbindelse med kartlegging av kystfuruskog 2016.

Tidligere undersøkelser

Det er ikke tidligere registrert naturtyper i området. Det ligger noen spredte funn i Artskart fra sørsida av Hylsfjorden, men de fleste gamle funn av interesse er gjort noe lenger vest i lia.

Beliggenhet

Området starter 3 km vest for Hylene og strekker seg 3 km vestover i lia på sørsida av Hylsfjorden i Suldal kommune.

Naturgrunnlag

Topografi

Hele området ligger i ei bratt, nordvendt lise med stort innslag av bergvegger. Noen mindre kløfter kommer ned lia, men bare én av disse er en markert bekkekløft. På det høyeste strekker området seg opp til 500 meter over havet.

Geologi

Berggrunnen i området består av granitt. Det bratte terrenget, kombinert med mye vannsig, gjør at deler av området oppfattes som baserikt.

Vegetasjonsgeografi

Vegetasjonseksjon: O3-Sterkt oseanisk, vegetasjonssone: boreonemoral 70% sørboreal 30% .

Området befinner seg i boreonemoral (ca. 70 %) og sørboreal vegetasjonssone (ca. 30 %)

Klima

Den nordvendte beliggenheten i den bratte lida skaper lokalt et svært humid mikroklima.

Vegetasjon og treslagsfordeling

Vestlige og østlige deler av avgrensningen er dominert av furu og borealt løv. Det er stedvis rikt på bergene, men vegetasjonen er for det meste lyngdominert med et tykt mosedecke. I midtre deler av området (kjerneområde 1) er det mye mindre furu og tilnærmet helt løvdominert. Ask, alm, lind og hassel forekommer vanlig her. Det samme gjør gråor, selje, rogn og hegg. I tillegg inngår furu spredt i øvre deler av lia i øst. I de rikeste løvskogspartiene domineres feltsjiktet av edelløvsogarter som skogstjerneblom, myske, vendelrot, skogsvinerot, stankstorkenebb, myskegras, skogsvingel, junkerbregne og trollurt. I de rike kløftepartiene finnes også et betydelig innslag av fjellarter som rosenrot, gulsildre og fjellsyre.

Skogstruktur og påvirkning

Skogen i området er ikke særlig gammel, og det finnes ikke noe særlig mye dødved. Noen gamle edelløvtrær av alm og lind står spredt, de største opp mot 150 cm i brysthøydiameter, men det dreier seg kun om knapt ti trær. Forøvrig finnes noe dødved av gråor i partier og noen læger av andre treslag spredt. Furu- og bjørkedominert skog dominerer store deler av området, men heller ikke her finnes gamle trær eller dødved i særlig stor grad. Mangelen på gamle trær og dødved skyldes trolig omfattende hogstinngrep i tidligere tider. Kanskje en kombinasjon av beite gjorde at de rikeste og mest tilgjengelige delene av området var mye mer åpne enn de er i dag.

Kjerneområder

I det følgende listes informasjon om de avgrensede kjerneområdene i området Ommundsteigen Hylsliane. Nummereringen referer til inntegninger vist på kartet.

1 Hylsliane I

Naturtype: Rik edellauvskog - Gråor-almeskog
BMVERDI: B

Areal: 126daa

Innledning: Beskrivelsen er lagt inn 25.1.2017 av Torbjørn Høitomt (BioFokus), basert på feltarbeid sammen med Leif Appलगren den 1.6.2016. Undersøkelsen er gjort i forbindelse med kartlegging av kystfuruskog på Vestlandet i 2016 på oppdrag fra Miljødirektoratet. Øvre deler av området er mangelfullt undersøkt grunnet bratt terreng. Typeinndeling og verdisetting bygger på Miljødirektoratets reviderte faktaark fra 2014. Rødlisterstatus for arter er følger rødlista for 2015, og for naturtyper etter rødlista for 2011.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i Hylsliane, på sørsiden av Hylsfjorden, om lag 5 km vest for Hylen. Hele lokaliteten ligger i ei bratt nordvendt lide og strekker seg fra havnivå og opp til drøyt 300 meter over havet. Berggrunnen i området består av granitt.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen omfatter naturtypen rik edelløvsog med utformingen gråor-almeskog. Lokaliteten er svært variert og en rekke andre skogtyper inngår i partier, men et fuktig mikroklima preger hele området. Vestlige og sentrale deler av området preges av rik edelløvsog med alm, ask, hassel, lind, gråor og hassel. I tillegg finnes en del bjørk, rogn, selje og hegg i partier. Feltsjiktet her er rikt med forekomst av typiske arter for skogtypen i regionen. Lenger øst i lokaliteten er innslaget av edelløvtrær noe lavere. Her dominerer borealt løv, med innslag noe furu i overkant helt i øst. Vegetasjonen her er noe fattigere, men rike typer finnes i partier.

Bruk, tilstand og påvirkning: Noen grove lind og alm på 80-150 cm i bhd finnes spredt. Det finnes lite dødved, men stedvis noe dødved av gråor. Det finnes ingen spor av nyere inngrep i lokaliteten, men nokså lav skogalder viser at området tidligere er utnyttet til hogst. Det er også svært sannsynlig at området er beitet.

Artsmangfold: Det er påvist en lang rekke nokså basekrevende karplanter i området. Skogstjerneblom, myske, vendelrot, skogsvinerot, stankstorkenebb, myskegras, skogsvingel, junkerbregne og trollurt finnes vanlig i området. Mosefloraen er også interessant med arter som buttormose (NT), kantknollvrangmose (VU), kystmose, skogsbekkemose (Hygrohypnum subeugyrium) (DD), storbergrotmose, almeteppepose, skjermose, krusfellmose, rødmetormose, stjernetormose og klubbmose. I tillegg forekommer et nokså velutviklet epifyttelement med arter som kystbustehette, tønnebustehette, kystårenever, rund porelav, buktporelav, kystnever og pløsegullhette. Potensialet for sjeldne og truede fuktighetskrevende moser og lav vurderes om middels stort. Det ser ikke ut til at det klassiske regnskogselementet med levermoser og skorpelav slår til i området.

Fremmede arter: Ingen registrert

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten inngår i en sammenhengende intakt fjordli med en ubrudd gradient fra fjord til fjell på sørsiden av Hylsfjorden.

Verdivurdering: Variert og intakt lokalitet med innslag av gamle trær og fuktighetskrevende arter. Lokaliteten oppnår middels vekt på de fleste relevante parametere for verdisetting, samt høy på parameterne arts mangfold (edelløvsogplanter) og påvirkning. Lokaliteten vurderes derfor som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Lokalitetens verdier bevares og utvikles best under fri utvikling.

2 Hylsliane II

Naturtype: Skogsbekkekløft - Kystbekkekløft
BMVERDI: B

Areal: 30daa

Innledning: Beskrivelsen er lagt inn 25.1.2017 av Torbjørn Høitomt (BioFokus), basert på feltarbeid sammen med Leif Appलगren den

1.6.2016. Undersøkelsen er gjort i forbindelse med kartlegging av kystfuruskog på Vestlandet i 2016 på oppdrag fra Miljødirektoratet. Det er kun nedre deler av kløfta som er undersøkt. Typeinndeling og verdisetting bygger på Miljødirektoratets reviderte faktaark fra 2014. Rødlisterstatus for arter er følger rødlista for 2015, og for naturtyper etter rødlista for 2011.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i Hylsliane, på sørsiden av Hylsfjorden, om lag 4 km vest for Hylene. Lokaliteten omfatter ei bekkekløft som strekker seg fra havnivå og opp til drøyt 350 meter over havet. Berggrunnen i området består av granitt.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen skogsbekkekløft med utformingen kystbekkekløft. Lokaliteten er en trang, markert kløft med spredte trær i sidene, mest hassel, bjørk og gråor, men trolig mer rent innslag av bjørk oppover. Berggrunnen i området består av granitt.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er ikke påvirket av nyere tids inngrep.

Artsmangfold: Det er påvist mange nokså basekrevende og/eller fuktighetskrevende arter i kløfta, men ingen av disse (med unntak av ask) er rødlister. Av karplanter kan vårmarihånd, gulsildre, gullris, blåknapp, lundrapp, bringebær, vendelrot, firkantperikum, hinnebregne, rosenrot, fjellsyre og grønnburkne. Av moser kan prakttvebladmose, stivlommose, pelssåtemose, renneknausing, krusfellmose, saglomemose, skjøtmose, stabbesteinmose, bergstjernemose, bekkevrangmose, storbergrotmose, gullhårsmose, putevrिमose, puteplanmose, kammose, rødmesigmose og småstylte nevnes. Det videre potensialet for rødlisterarter vurderes som middels.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten inngår i en sammenhengende intakt fjordli med en ubrutt gradient fra fjord til fjell på sørsiden av Hylsfjorden.

Verdivurdering: Markert og typisk bekkekløft for regionen. Lokaliteten oppnår vekselvis høy og middels vekt på relevante parametere, men justeres ned til totalverdi viktig (B-verdi) på grunn av manglende artsfunn av særlig interesse.

Skjøtsel og hensyn: Lokalitetens verdier bevares og utvikles best under fri utvikling.

Artsmangfold

Siden bratt terreng gjorde at bare en liten del av området er detaljundersøkt med tanke på arts mangfold, vil det være noe usikkerhet knyttet til hvilke sjeldne og trua arter som faktisk forekommer i området. Vi har søkt etter fuktighetskrevende arter innen gruppene moser og lav på de mest aktuelle stedene vi kom til. Dette resulterte i funn av tre rødlisterede moser; butturnemose (NT), kantknollvrangmose (VU) og skogsbekkemose (Hygrohypnum subeugyrium) (DD). Utover dette ble et lite knippe oseaniske, men ikke rødlisterede mosearter påvist, sammen med et knippe kalkkrevende arter. Av disse kan skjermose, kysttettemose, klubbemose og prakttvebladmose

Lavfloraen er middels godt undersøkt og arter som rund porelav, buktporelav, kystnever og Gyalecta jenensis ble påvist. De tre første på gamle edelløvtrær, mens sistnevnte ble funnet rikt berg. Det videre potensialet for sjeldne og trua lav vurderes som middels stort.

Om man tar med ask og alm (begge VU), er det registrert fem rødlisterede arter i området.

*Tabell: Artsfunn i Ommundsteigen Hylsliane. Kolonnen **Totalt antall av art** summerer opp antall funn innenfor området. 0 betyr at artsfunnet ikke er tallfestet, men begreper som mye, en del, sparsomt, spredt o.l. er brukt. Det store tallet i kolonnen **Funnet i kjerneområde** henviser til hvilke kjerneområder arten er funnet. Det lille tallet angir hvor mange funn som er gjort i hvert kjerneområde. 0 betyr tekstlig kvantifisering. Små tall uten kjerneområdenummer angir funn utenfor kjerneområder.*

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødlisterstatus	Totalt antall av art	Funnet i kjerneområde (nr)
Karplanter	Fraxinus excelsior	ask	VU		1
	Ulmus glabra	alm	VU		1
Moser	Bryum riparium	kantknollvrangmose	VU		1
	Hygrohypnum eugyrium	evjebekkemose	DD		1
	Rhabdoweisia crenulata	butturnemose	NT		1
	Scapania ornithopodioides	prakttvebladmose			1

Avgrensning og arrondering

Avgrensningen følger grensene for undersøkelsesområdet. Selv om naturverdiene i området er noe varierende finnes det ikke grunnlag for å skjære bort deler av de undersøkte arealet. Arronderingen er god, men det er store muligheter for å inkludere både en lenger strekning langs fjorden og en lengre høydegradient i dette området. Naturverdiene blir trolig gradvis noe mindre oppover i lia, men større områder med helt inntakt natur fra fjord til fjell er ikke vanlig.

Vurdering og verdisetting

Området er ikke påvirket av nyere tids inngrep, men det finnes fortsatt tydelige spor et historisk bruk til hogst og trolig beite. Dette har ført til at det finnes få gamle trær og lite dødved. Unntaket er noen gamle edelløvtrær. Variasjonen er imidlertid ganske stor, både med tanke på treslags sammensetning, og vegetasjon. Den topografiske variasjonen er så stor den får blitt i en lise som dette, men innslag av kløfter, bergvegger og hyller. Det finnes partier med nokså rik vegetasjon både på marken og på bergvegger, men det meste av området domineres av fattige vegetasjonstyper. Artsmangfoldet er nokså begrenset, men forekomst av en del oseaniske arter bidrar positivt her. Det er også et potensiale for å finne flere sjeldne og

trua arter i området. Området er en drøy kvadratkilometer stort, men det funksjonelle skogarealet er nok ikke fullt så stort. Arronderingen må betegnes som god.

Det er påvist 5 rødlistearter og kartlagt 2 kjerneområdet innenfor avgrensningen. Det er ikke påvist noen rødlistede naturtyper.

I henhold til mangelanalysen for skogvern (Fremstad m.fl. 2002, 2003, 2010) oppfyller dette området angitte mangler kun i beskjeden grad. Av generelle mangler bidrar området til viss grad med lavlandsskog. Av prioriterte mangler vil sørboreal kystbjørkeskog i noen grad dekkes inn.

Totalt havner Ommundsteigen-Hylsliane midt på treet verdimessig. Hovedårsaken til dette er at verdier knyttet til de mest sannsynlige naturtypene som regnskog, nordvendte kystberg og edelløvskog ikke slår til i særlig stor grad. Forvaltningsområdet vurderes derfor til 3 poeng.

Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Ommundsteigen Hylsliane. Ingen stjerner (0) betyr at verdien for kriteriet er fraværende/ ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for for verdisetting i metodekapittelet.

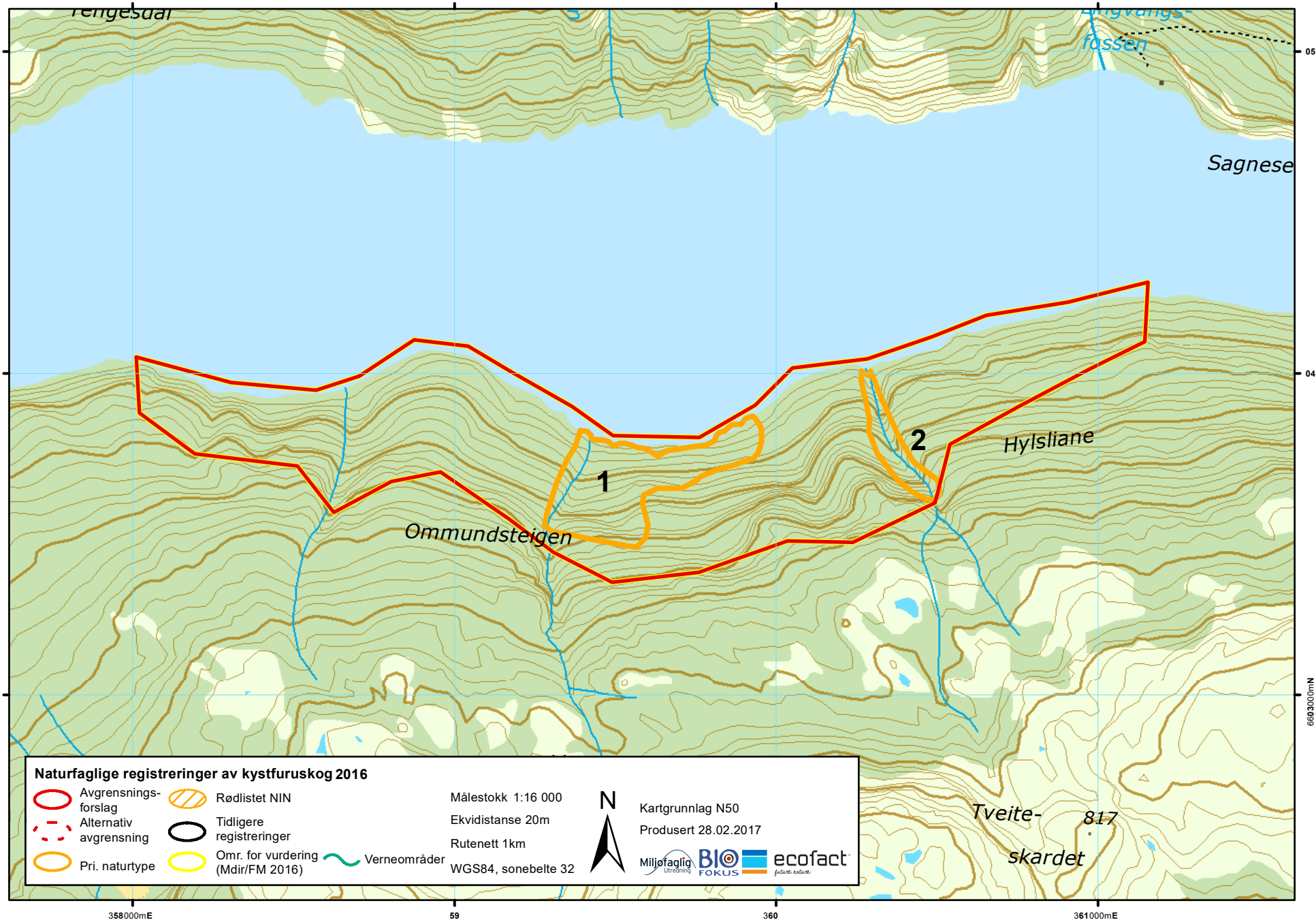
Kjerneområde	Urørthet	Død ved mengde	Død ved kontin.	Gamle bartrær	Gamle løvtrær	Gamle edelløvtrær	Tre-slagsfordeling	Topografisk-variasjon	Vegetasjons-variasjon	Rikhet	Arter	Størrelse	Arrondering	Samlet verdi
1 Hylsliane I	***	*	*	0	**	**	***	*	**	**	**	-	-	**
2 Hylsliane II	***	0	0	0	0	0	*	**	**	**	*	-	-	**
Samlet vurdering	***	*	*	*	*	*	**	**	**	*	**	*	***	***

Referanser

Framstad, E., Blindheim, T., Erikstad, L., Thingstad, P.G. og Storeid, S-E. 2010. Naturfaglig evaluering av norske verneområder. NINA rapport 535. 177 s. + vedlegg.

Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. & Brandrud, T.E. 2003. Liste over prioriterte mangler ved skogvernet. – NINA Oppdragsmelding 769: 1-9.

Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. og Brandrud, T.E., 2002. Evaluering av skogvernet i Norge. Fagrapport 54, NINA. 146 s.

Bilder fra området Ommundsteigen Hylsliane

Kjerneområde 1 sett fra sjøen Foto: Torbjørn Høitomt

Kjerneområde 2 sett fra sjøen. Foto: Torbjørn Høitomt

En bekk renner gjennom kjerneområde 1 Foto: Torbjørn Høitomt

Øst i området finnes furudominerte partier. Foto: Torbjørn Høitomt